

MÓZES ELSŐ KÖNYVE

1. FEJEZET

Lapozzunk Bibliánkban Mózes első könyvéhez. Mózes első könyve a kezdetek könyve. Mózes első könyve először is a világegyetem kezdetét írja le, majd az élőlények megjelenését a világegyetemben, továbbá az emberek megjelenését, illetve a bűn és halál kezdetét. Ezen kívül ekkor indul útjára Isten megváltó terve is egy nép megszületésével. Mózes első könyvének jelentős része Isten megváltó tervéről szól: a hangsúly szinte azonnal egy meghatározott családra helyeződik, akiken keresztül a föld minden népe áldott lesz majd. A könyv egyes részei különféle emberek vérvonalát követik nyomon, és korban is elhelyezik őket. Hadd mondjam el már az elején, hogy Isten terve nem az volt, hogy a világ minden családjának származását levezesse az Igében. Bár Ádámnak és Évának sok fia és leánya született, az Ige csupán az első két fiút említi, mert ők a jelentősek, míg a többi fiú és leány nem szerepel a felsorolásban. 130 éves korában azonban született még egy fia Ádámnak és Évának – Sét – akit szintén megemlít az Ige, mert jelentős vérvonal származik tőle. Sétnek ugyancsak sok fia és leánya volt, akik szintén nem szerepelnek az igei felsorolásban. Ez alól csupán egy gyermek képez kivételt, mert ő is különös jelentőséggel bírt. Sokan vannak tehát, akik nem szerepelnek az Igében található felsorolásban, mert nincsen köztük Isten megváltó tervéhez. Ádámtól tehát egy bizonyos ágon elindulva eljuthatunk Ábrahámgig, és a nemzetségtáblázatoknak valóban ez is a célja: hogy kirajzolódjon előttünk az Ádámtól Ábrahámgig vezető út. Rajtuk kívül azonban sok férfi és nő létezett még, akiknek a nevét nem jegyezték le, mert Isten megváltó tervének szempontjából nem voltak fontosak. Csak azok a családok vannak tehát feltüntetve az Igében, akiknek köztük volt Isten megváltó tervéhez. Egyes családokat például csak pár generáción át kísér figyelemmel az Ige, mint például Káint, később viszont már nem, mert vérvonala nem kapcsolódik Isten megváltó tervéhez.

Mózes első könyve tehát a kezdetekről szól, ennek értelmében pedig az első vers is így kezdődik: *„Kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet”* (1. vers). Mikor is történt ez, hány évvel ezelőtt? El sem tudjuk képzelni, fel sem tudjuk fogni. Azt ugyan értem, hogy létezik a végtelen, de magát a végtelenséget nem tudom felfogni. Nem érthetem az idő nélküliséget, az örökkévalóságot sem. Sőt magát a világűrt sem vagyok képes felfogni. Azt ugyan értem, hogy létezik, és nincs vége. Azt is megértem, hogy az időnek nincs kezdete, és nem lesz vége sem, arra azonban már képtelen vagyok, hogy mindezt úgy igazán fel is fogjam. *„Kezdetben teremtette Isten”* – ennél korábbra nem mehetünk vissza az időben. Egyesek legszívesebben kihagynák ebből a kijelentésből Isten nevét - nem akarnak Istenre gondolni, mert cselekedeteik ellentétesek Isten kijelentéseivel. Így hát *„azt gondolja magában a bolond, hogy nincs Isten”* (Zsolt. 14:1). A Róma 1-ben ezt írja róluk az Ige: *„Akik azt állították magukról, hogy bölcssek, azok*

bolonddá lettek, és a halhatatlan Isten dicsőségét felcserélték emberek és madarak, négy lábúak és csúszómászók képével (...) És mivel nem méltatták Istent arra, hogy megtartsák ismeretükben, Isten kiszolgáltatta őket az erkölcsi ítéletre képtelen gondolkodásnak, hogy azt tegyék, ami nem illik” (Róma 1:22,23,28). Ha azonban kitörlöm az iménti kijelentésből Istent, felmerül a nehéz kérdés: „Kezdetben teremtette ki?”. „Kezdetben gázfelhők lebegtek a világűrben” – de hát ez nem lehet a kezdet – hogyan kerültek gázok a világűrbe? Hogyan jött létre maga a világűr? Úgy tűnik, minden gyermek felteszi egyszer a kérdést: honnan jön Isten? Erre pedig nincs kielégítő válaszunk: Isten mindig létezett, kezdettől fogva létezett. Amikor azonban azt mondom, kezdetben teremtette Isten, elismerem, hogy a világegyetem nem csak véletlenül jött létre mindenféle gázok véletlenszerű besűrűsödése, robbanása, majd pedig kihűlése folytán. Elismerem, hogy nem véletlenszerűen alakultak ki a bolygórendszerek, és nem véletlenszerű a mi bolygónk létezése sem különleges légköri adottságaival, amelyek lehetővé teszik rajta az életet. Vajon csak véletlenül alakult úgy, hogy a Föld 93 millió mérföldre van a Naptól? Vajon csak véletlenül alakult úgy, hogy a légkörben a nitrogén és oxigén koncentrációjának aránya 79-20, miközben 1 százalékot egyéb gázok tesznek ki? Vajon véletlenül alakult úgy, hogy a föld körül ózonréteg is van, illetve mágneses tér, amely óvja bolygónkat a kozmikus sugárzástól? Vajon véletlenül alakult úgy, hogy a víz és a szárazföld aránya kétharmad az egyharmadhoz? Vajon véletlenül alakult úgy, hogy abban a kétharmados víztömegben a fehérjemolekulák egészen véletlenül épp a megfelelő időben, a megfelelő helyen, a megfelelő arányban, a megfelelő nyomásnak kitéve, a megfelelő hőviszonyok stb. mellett éppen úgy találkoztak, hogy abból spontán módon létrejöhetett az első sejt? Vajon mekkora mindennek a valószínűsége? Ha kiszámolod, azt találod, hogy ennek így igencsak kicsi az esélye.

A világegyetemben egyértelműen felfedezhetők a tudatos tervezés nyomai. Nézzük például az emberi testet, amely szintén tudatos tervezésről árulkodik: a véráram, az idegrendszer, és minden aprócska mechanizmus, amelyet Isten a szervezetünkben beépített. A tudatos tervezés háttérében azonban mindig egy tervező áll. „Kezdetben teremtette a tervező...”, „kezdetben teremtette Isten...” – egy mindenkinél intelligensebb, mindenkinél bölcsőbb, mindentudó lény. Számomra könnyebb ezt felfogni, és ezt elhinni, mint azt, hogy az egész pusztán véletlenszerű események láncolata, a véletlenszerű kombinációk esélye ugyanis túl kicsi. Ha mélyebben beleásod magad a témába, és tüzetesebben tanulmányozod például a fehérjemolekulát, azt találod, hogy önmagában egy fehérjemolekula véletlenszerű kialakulásának is elenyészőek az esélyei. Ahhoz, hogy a véletlenszerű kialakulás elmélete működjön, természetesen a Föld kialakulását is egyre korábbra kell tenni. Pontosan ez is történik: amikor még én jártam iskolába, azt tanították, hogy a föld 2 milliárd éves. Most azonban már állítólag a legújabb eredmények szerint földünk 10 milliárd éves. Mindezek viszont inkább csak feltételezések. Ahogy a tudósok egyre inkább megértik, milyen komplexek bolygónk élőlényei, egyre inkább rádöbbennek, hogy

2 milliárd év alatt nem alakulhattak ki egészen spontán módon, így földünk keletkezését korábbra, 10 milliárd évre teszik. Amikor tehát én jártam iskolába, a föld 2 milliárd éves volt, most azonban már 10 milliárd. Pedig nem is olyan régen jártam iskolába! De ha még el is fogadjuk a 10 milliárd évet, ennyi idő sem elegendő ahhoz, hogy a megfelelő körülmények és feltételek kialakulása nyomán véletlenszerűen létrejöjjön az első fehérjemolekula – még akkor sem, ha másodpercenként 1 milliárd lehetséges kombinációval számolunk. Én ezt egyszerűen képtelen vagyok elhinni. Volt egy időszak az életemben, amikor arra gondoltam, mi lenne, ha ateista lennék. De nem bírtam sokáig: sokkal nagyobb erőfeszítembe telt elhinni, hogy nem létezik Isten, mint hogy létezik. Ha tehát próbálsz tagadni, hogy kezdetben Isten volt az, aki teremtett, egyszerűen nem lesz megfelelő kiindulási alapod. „Kezdetben teremtette Isten” - az Ige nem árulja el nekünk, pontosan mikor történt mindez, csupán annyit mond, kezdetben.

„*Kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet*” (1. vers). A „teremtette” szónak a héberben a „bára” kifejezés felel meg, ami annyit jelent: semmiből teremteni valamit. Erre egyedül Isten képes, az ember nem tud a semmiből teremteni valamit. A mi teremtő tevékenységünket inkább az „ászáh” héber kifejezés jellemzi, ami annyit jelent, hogy már meglévő alapanyagokból alkotunk valamit. Az „ászáh” kifejezés számos helyen szerepel Mózes első könyvében, ahol az Ige a teremtés folyamatáról ír: Isten már meglévő alapanyagokból rakott össze dolgokat, miután megteremtette a szükséges alapanyagokat. Mennyi idővel ezelőtt? Nem tudjuk. „*Kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet.*” (1. vers). „*A föld még kietlen és puszta volt, a mélység fölött sötétség volt, de Isten lelke lebegett a vizek fölött.*” (2. vers). Nem áll összhangban Isten természetével, hogy valamit kietlennek és pusztának teremtsen, ezért számos bibliatudós egy időbeli intervallumot feltételez Mózes első könyvének első, illetve második verse között. Ennek értelmében tehát bizonyos idő telt el az első vers - „*kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet*” -, illetve a második vers között, amely pedig így szól: „*a föld még kietlen és puszta volt, a mélység fölött sötétség volt, de Isten lelke lebegett a vizek fölött.*” Az Ézsaiás 45-ben azt olvashatjuk, hogy Isten nem kietlennek teremtette a földet, hanem lakóhelynek formálta.

A teremtésre vonatkozóan több elképzelés is született, de mindegyiknek megvannak a maga problémái, és mindegyik mellett, illetve ellen is szólnak bizonyos érvek. Először is megemlíthetnénk az úgy nevezett teista evolúció elméletét amely értelmében Isten indított útjára mindent, majd pedig levette a világról a kezét, és hagyta, hogy a dolgok szabadon kifejlődjenek. Ennek értelmében tehát Isten megteremtette az első fehérjemolekulát, majd pedig engedte, hogy az szabadon mindenféle élőlényé fejlődjön tovább. A teista evolúció elmélete tehát elismeri, hogy Isten jelen volt a kezdeteknél, hozzáteszi azonban, hogy később Isten levette a teremtésről a kezét, hogy az szabadon fejlődhessen az evolúciós folyamatok nyomán.

Egy másik teremtésmélet szerint a teremtésre körülbelül 6-10 ezer évvel ezelőtt kerülhetett sor, vagyis a világegyetem összesen mintegy 10 ezer éves. Azok az elképzelések pedig, amelyek egy jóval idősebb világegyetemről szólnak, csupán feltételezések, nincs bizonyítékalapjuk, és az univerzum valójában rendkívül fiatal. A tudósok egyedül azért népszerűsítették az idős világegyetem elképzelését, hogy összehangolhassák azt az evolúciós elmélettel, amelynek alapfeltétele az idős világegyetem, hiszen az összes élőlény bizonyosan nem fejlődhetett ki mindössze 10 ezer év alatt. E teremtésmélet képviselői azt is hozzáteszik, hogy a kőületek kialakulására kielégítőbb magyarázatot nyújt az özönvíz - egy hirtelen támadt, világméretű csapás – mint az evolúcióelmélet, amelynek értelmében a kőületi rétegek hosszú évezredekken át rakódtak egymásra, miközben a világban evolúciós folyamatok zajlottak. Érdekes azonban, hogy amennyire meggyőződhattünk róla, jelenleg nem keletkeznek újabb kőületek, amelyek beágyazódnának a földkéregbe. A legtöbb emlőstetem, illetve levél stb. felbomlik – napjainkban tehát nem rakódnak le kőületek az óceánok fenekén. A tetemek lebomlanak az óceánok fenekén, nem pedig megkővülnek – vagyis kőületek napjainkban már nem keletkeznek. Ha tehát jelenleg nem alakulnak ki az óceánok mélyén kőületi rétegek, akkor milyen körülmények vezettek vastag kőületi rétegek kialakulásához a múltban? Természetesen vannak olyan fák, amelyek több kőületi rétegen keresztül nőttek, de hogyan nőhet egy fa több millió éven keresztül? Ha pedig megnézzünk a kőületek sorrendjét a kőületi rétegekben, bizony nehéz megmagyarázni, hogyan nőhetnek fák a rétegeken át, ha azok több millió éven keresztül rakódtak le. Továbbá hogyan találhatunk például emberi lábnyomot egy dinoszaurusz lábnyomában, ha a dinoszauruszok jóval azelőtt kipusztultak, hogy az emberek benépesítették volna a földet?

Nemrégiben jelent meg egy érdekes könyv, amelynek címe *Earth in Upheaval*, szerzője pedig Immanuel Velikovsky. Kiváló értekezés ez az uniformitarianizmus ellen, amely az evolúcióelmélet alapját képezi. Velikovsky könyvében rámutat, hogy léteznek bizonyítékok egy hatalmas méretű katasztrófára a földön, amely hirtelen óriási mennyiségű élőlényt pusztított el. Így keveredhettek össze mindenféle állatok csontjai, olyanoké is, amelyek természetes élőhelye teljesen másutt van, illetve amelyek egymás természetes ellenségei, mégis együtt találták meg összetört csontjaikat barlangokban Angliában és már országokban. Mindez arra utal, hogy ezek a csontok egy nagy, hirtelen erő hatására kerültek oda, együtt temette be őket a homok, valamiféle hatalmas katasztrófára kerülhetett tehát sor, ez pedig egyértelműen az uniformitarianizmus ellen tanúskodik. Az evolúcióelmélet alaptétele, hogy azok a folyamatok, amelyek napjainkban is zajlanak, több millió éve folynak, vagyis az élet különböző formáinak megjelenése megérthető a napjainkban zajló folyamatok alapján. Az elmélet tehát kimondja, hogy a világban a kezdetektől fogva változatlanul ugyanazok a folyamatok zajlanak. Velikovsky könyve azonban erőteljesen cáfolja ezt az elméletet. Ha pedig sikerül ezt az elméletet megdönteni, kártyavárként

dől össze az evolúcióelmélet is. Ezért emeli fel hangját oly sok tudós napjainkban Immanuel Velikovsky ellen, miközben tüzetes vizsgálatok során egyre több állításáról bizonyosodik be, hogy valós és pontos.

Léteznek olyan elképzelések is, melyek szerint a teremtés napjai valójában földtani koroknak, nem pedig napoknak felelnek meg. Azt mondják, hogy a nap kifejezés – jóm – a héberben többfajta jelentéssel is bír, ami igaz is: az Igében körülbelül 1100-szor fordul elő, és 51 különféle időintervallumot jelenthet, ha jó emlékszem. Még határozatlan időt is jelenthet, például az Úr napjának esetében, így hát azt mondják, hogy a teremtés napjai is határozatlan időintervallumokat jelölnek, mégpedig földtani korokat. Ahogy azonban már korábban is említettem, mindegyik elméletnek megvannak a maga nehézségei. Ha ugyanis a teremtés napjai nem napokat, hanem határozatlan hosszúságú földtani korokat jelölnek, felmerül a kérdés, hogy ha Isten a növényvilágot a harmadik földtani korban teremtette, a Nap azonban csak a negyedik földtani korban került a helyére, és akkor kezdett el tündökölni, hogyan maradt életben a növényvilág egy teljes földtani kor idejére a Nap nélkül? És ha Isten az embert a hatodik földtani korban teremtette, a hetedik földtani korban pedig megpihent, ez azt jelenti, hogy Ádámot leghamarabb a nyolcadik földtani korban utasíthatta ki az Éden kertjéből, vagyis Ádámnak sokkal tovább kellett volna élnie annál a 912 évnél, amit az Ige Ádám élettartamaként említ. Így hát ezzel is gondok vannak.

Érdekes az az elképzelés is, hogy Isten mindent körülbelül 10 ezer évvel ezelőtt teremtett, és ha jól megnézzük, nehéz ezzel az elmélettel vitába szállni. Az Igében ugyanis találunk olyan igeverseket, amelyek azt mondják: „*Mert hat nap alatt alkotta meg az Úr az eget, a földet, a tengert és mindent, ami azokban van*” (2Mózes 20:11). Ha a halál Ádám bűne nyomán jelent meg a világban, akkor hogyan tanúskodhatnának a kőületek a halál létezéséről Ádám előtt? Érdekes érv. Egy tényező miatt azonban lehetetlen megtámadni ezt az elméletet. Hány éves is volt Ádám az első nap, amikor Isten megteremtette? Egy napos volt? Ha ez így van, akkor hogyan lehetett kifejlett fogazata, teljesen kifejlett teste - azt ugye nem tudjuk, hogy volt-e köldöksinórja -, a lényeg azonban az, hogy eleve idősebbnek teremtette őt Isten. Más szóval tehát ha ránéztél volna Ádámra azon a napon, amikor Isten megteremtette, azt mondtad volna, hogy körülbelül 35-40 éves, nem pedig egy napos. Ugyanígy elképzelhető, hogy Isten a földet és a világegyetemet is eleve idősebbnek teremthette, úgy, hogy például már az első naptól léteztek kőületek, illetve a galaxisok is az első naptól kezdve bizonyos távolságra helyezkedtek el a földtől. Isten tehát megtehetette, hogy eleve idősebbnek teremti meg a földet, így első ránézésre a föld akár 10 milliárd évesnek is tűnhet, miközben nem is olyan régen teremtetett. Isten elég hatalmas ahhoz, hogy ezt megtegye. Ezért is tartom ezt az érvet érdekesnek, sőt elfogadhatónak. Az egyik nagy nehézség azonban, amit én ebben látok, hogy nem igazán nyújt magyarázatot az angyalok teremtésére. Vajon mikor teremtette Isten az angyalokat? Amikor Isten meglátogatta Jóbot, Jób könyvének 38. fejezetében Isten megszólítja Jóbot, és ezt mondja: „*Hol voltál, amikor a földnek alapot vettem?*” (4. vers). Majd Isten azt

is elmondja neki, hogy amikor alapot vetett a földnek, együtt vigadoztak a hajnali csillagok, vagyis az angyalok. Az angyalok tehát már léteztek, amikor Isten lerakta a föld alapjait. De mikor teremtette Isten az angyalokat? Hogyan lehetséges, hogy megteremtette őket Isten, aztán lerakta a föld alapjait az egyik nap, és pár nappal később már ott a Sátán az Éden kertjében és kísérti Évát – mikor került sor a Sátán bukására? Mikor lázadt fel Isten ellen? És ha ő egy olyan fiatal teremtmény volt, és korábban a mennyben volt, és az Éden kertjében, Isten kertjében, és volt hatalma és tekintélye addig a napig, amíg álnokság nem lett található benne, és akkor levettetett – mikor történt mindez, mert a Sátán valahogy túl gyorsan ott terem a kertben, hogy rossz útra vezesse az embert. És hogy lehet az, hogy fiatal teremtményként a Sátánnak olyan komoly hatása volt az angyali lényekre, hogy lázadásában harmadukat magával vitte? Számomra ez a probléma azzal az elképzeléssel, hogy a föld mindössze 6 vagy 10 ezer éve létezik. Az úgy nevezett hézagelmélet (gap theory) azonban hihető magyarázatnak tűnik – természetesen itt is akadnak problémák, bár úgy gondolom, ezek megoldhatóak. Ha tehát mindezt a hézagelmélet szemszögéből vizsgáljuk meg, Isten kezdetben megteremtette a mennyet és a földet. Hogy milyen régen, azt nem tudjuk. Ahogy Isten megteremtette a mennyet és a földet, angyali lényeket is teremtett. Arra teremtette a világot, hogy lakóhelyül szolgáljon, és a földnek voltak is lakói. Még azt is feltételezik, hogy esetleg a Sátán uralkodott a föld felett. *„Édenben, Isten kertjében voltál, mindenféle drágakő borított: rubin, topáz és jáspis, krizolit, ónix és nefrit, zafír, karbunkulus és smaragd”* (Ezékiel 28:13). Elképzelhető tehát, hogy a Sátán a föld felett uralkodott, és már az ember megjelenése előtt is léteztek az életnek bizonyos formái a földön. Voltak növények és mindenféle élőlények, egy idő után azonban a föld pusztává és kietlenné vált – egy lehetséges értelmezése ez a héber megfogalmazásnak a második versben: nem kietlen és pusztta volt, hanem azzá vált. De hogyan is vált azzá? Egyes elképzelések szerint úgy, hogy a Sátán lázadása nyomán Isten kiöntötte haragját, és a földet mintegy lefagyasztotta. A földet elborította a víz, és Isten lelke lebegett a vizek fölött. A földet tehát víz borította, Isten a földet egy időre lefagyasztotta, mély álmat bocsátott rá: egy hatalmas jégkorszak következett.

Számos bizonyíték szól amellett, hogy a legutóbbi jégkorszak a földünkön kevesebb, mint 10 ezer éve következett be. Ebben az esetben Immanuel Velikovsky *Ütköző világok* (Worlds in Collision) című könyvét említeném. Könyvében Velikovsky rámutat arra az érdekességre, hogy a Niagara-vízesésnél kialakulóban van egy kanyon, amely évente egy lányt szélesedik. A Niagara-vízesésnél hatalmas vízpuhatag tódul a mélybe, ez koptatja ki a kanyont évi egy láb sebességgel. A kanadai oldalon egy hotelt találunk, amelyet 100 évvel korábban építettek közvetlenül a vízesés szélére, most azonban már száz lábnyira van a vízeséstől, ahogy a víztömeg egyre jobban lekoptatja a sziklát, és egyre szélesebb utat váj magának. A Niagara-vízesés alkotta kanyon 7000 láb hosszú. Nagyönis elképzelhető, hogy korábban, a gleccserek visszahúzódásakor, még nagyobb víztömeg zúdult itt le, így az erózió is gyorsabban ment

végbe. Ezen kívül további bizonyítékok is azt mutatják, hogy földünkön a legutóbbi jégkorszak talán kevesebb mint 7000 évvel ezelőtt ért véget, ami igencsak érdekes elképzelés, ha megnézzük Mózes első könyvét, amely az ember megjelenését jelenlegi formájában a földön mintegy 6000 évvel ezelőtre teszi. Azt nem tudjuk, hogy az életnek milyen formái léteztek a földön a pusztítást megelőzően, mert Isten ezt nem árulja el nekünk. Az ember azonban jelenlegi formájában körülbelül 6000 éve él a földön Ádám idejétől számítva. A hézagelmélet támogatói tehát az 1Mózes 1:1-gyet tekintik az eredeti teremtésnek, az ezt követő eseményeket pedig egyfajta újrateemtés folyamatának, ahogy Isten előkészítette a földet, hogy azután megteremtse az embert. A teremtés napjai tehát Mózes első könyvében lényegében a föld előkészítését írják le, mielőtt Isten megteremti a földön az embert. Ez az elmélet valóban nagyon érdekes, sőt hihető is, és mindenképpen választ ad azon tudósok kérdéseire, akik szeretnék bebizonyítani, hogy földünk több milliárd éve keletkezett. Ez az elmélet semmiképp sem mond ellent annak, amit Isten mond az 1Mózes 1-ben. Érdekes, hogy amikor Noé kijött a bárkából, miután az özönvíz elpusztította a föld lakóit, Isten azt parancsolta Noénak, hogy népesítse be a földet – ugyanezt a parancsot adta Isten Ádámnak és Évának is annakidején. Lehetséges, hogy az ember előtt már léteztek bizonyos formái az életnek a földön, az ember azonban ebben a formában csak mintegy 6 ezer éve él a földön, ez tagadhatatlan.

Mózes első könyvében tehát a kezdeteket látjuk. Az első fejezet első versében azt írja az Ige, hogy Isten kezdetben megteremtette a mennyet és a földet. A második versben azt látjuk, hogy a föld még kietlen és puszta volt, a mélység fölött sötétség volt, de Isten Lelke lebegett a vizek fölött. A harmas versben elindul Isten teremtő tevékenysége. Vegyük észre, hogyan fogalmaz az első vers: *„Kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet”* – ez természetesen a csillagokat is magába foglalja. A harmadik versben pedig Isten első kijelentését olvashatjuk. Mivel a mélység fölött sötétség volt, *„akkor ezt mondta Isten: Legyen világosság! És lett világosság.”* (3. vers). Elképzelhető, hogy a földet egy sűrű köd borította, így nem jutott el fény a földre, ebben a sűrű sötét ködben pedig egyszerűen megfagyott a föld, és egy hatalmas jégkorszak köszöntött be. Érdekes, ahogy amikor megnézzük az élet különböző formái teremtésének napjait, például megnézzük a növényeket, amelyek a földben megbújva túlélhettek egy jégkorszakot, rájuk az Ige nem a „bára” kifejezést használja, hanem az „ászáh” kifejezést – ami azt jelenti, már meglévő alapanyagokból összeállítani valamit. Az élet azon formáinak teremtésére azonban, amelyek nem élhettek túl egy hatalmas jégkorszakot, az Ige a „bára” szót használja – a semmiből teremteni valamit. Az életnek számos formája túlélhette a jégkorszakot, utána pedig csak a megfelelő körülményeknek kellett ismét kialakulnia ahhoz, hogy újra életre keljenek. Néhány évvel ezelőtt itt a környékünkön a sivatagban volt egy szokatlan vihar, és az a tó, ami már évekkorábban kiszáradt, hirtelen megtelt vízzel. Hamarosan pedig, egészen váratlanul, a garnélarák egy fajtája jelent meg a tóban –

valahogy megmaradtak a földben, és amikor újra víz került a tóba, csak ennyi kellett, hogy ez az eddig látens életforma újra megjelenjen. Az életnek számos olyan formája van tehát, amely túlélne egy jégkorszakot. Olyanok is vannak azonban, amelyek nem maradnának életben, és amikor azokhoz érünk, amelyek nem élnék túl a jégkorszakot, mindig a „bára” szót találjuk az Igében, ahogy Isten elkezdte a semmiből megteremteni azokat az élőlényeket, melyek nem élhették túl a hatalmas jégkorszakot. „Legyen világosság!” – Isten eloszlatta a sötét gázfelhőt – nem tudjuk, miért léteznek, de azt tudjuk, hogy léteznek az univerzumban. Úgy tűnik tehát, hogy az univerzum sötét felhői zárták el a föld elől a fényt. A sötét felhőktől borítva pedig a föld megfagyhatott, most azonban Isten eltávolítja a sötét felhőket, és megjelenik a világosság. *„Látta Isten, hogy a világosság jó, elválasztotta tehát Isten a világosságot a sötétségtől”* (4. vers). Biztos vagyok benne, hogy amikor Mózes a hallottak alapján, vagy a meglévő feljegyzések alapján mindezt papírra vetette, nem is tudatosította, mit is jelentett tudományos értelemben a világosság és a sötétség különválasztása, tulajdonképpen a fény felbontása. A modern természettudományok megjelenése nyomán azonban mára mi is megtanultuk, hogyan lehet a fényt felbontani. A fény több mindenre bontható fel: a spektrum egyik végén található az ultraibolya sugarak, amiket nem is látunk szabad szemmel, a spektrum másik végén pedig az infravörös sugarak. A sötétség valójában látásunk határaitól tanúskodik, a világosságot pedig tulajdonképpen sötétségre bonthatjuk – az infravörös sugarakra, illetve az ultraibolya sugarakra a skála két végén. A skálán belül még ennél is több mindenre bonthatjuk a fényt: fényre, színre és hangra. Mindhárom esetben alapvetően ugyanarról van szó: különböző frekvenciájú hullámokról. Ha a hullámok alacsony frekvencián érkeznek, hallhatóvá válnak, magasabb frekvencia esetén pedig színeket láthatunk. Így működik tehát a fény felbontása. *„Látta Isten, hogy a világosság jó, elválasztotta tehát Isten a világosságot a sötétségtől”* (4. vers) – érdekes kijelentés.

„És elnevezte Isten a világosságot nappalnak, a sötétséget pedig éjszakának nevezte. Így lett este, és lett reggel: első nap” (5. vers). Ha tehát elfogadjuk az újratelemtésről szóló elméletet, akkor azt látjuk, hogy Isten kihozta a földet a gázok árnyékából. A földet még mindig egyfajta köd borítja, de már elkülönül egymástól a világosság és a sötétség, a nappal és az éjszaka. *„Azután ezt mondta Isten: Legyen boltozat a vizek között, hogy elválassza egymástól a vizeket”* (6. vers). A „boltozat” szónak a héberben a „rakvia” kifejezés felel meg, ami határtalan teret jelent. Próbáld csak leírni nekem a világűrt – egy határtalan térről van szó. *„Megalkotta tehát Isten a boltozatot, és elválasztotta a boltozat alatt levő vizeket a boltozat felett levő vizektől. És úgy történt. Azután elnevezte Isten a boltozatot égnek. Így lett este, és lett reggel: második nap”* (7-8. vers). Isten tehát megteremtette a föld légkörét, a légkör fölé azonban víztakarót helyezett, ami komoly hatással lehetett a föld éghajlatára: mérsékelt klímát eredményezhetett a föld minden pontján. Mindez azt is jelenthette, hogy nem voltak hatalmas viharok, és mindenütt kellemes klíma uralkodott, még fönt az Északi-sarkon is. Ez jó magyarázatot nyújtana egy jó állapotban lévő, jégbe

fagyott mamuttetem felfedezésére Szibériában, amelynek beleiben trópusi növénymaradványokat találtak. Úgy tűnik, ez a mamut egy trópusi dzsungelben élhetett. A fent említettek magyarázatot nyújtanának arra is, miért boríthatta egy időben erdő a Déli-sarkot, hiszen a 200 láb vastag jégtakaró alatt faszénmaradványokra bukkantak. A földet körülölelő víztakaró valószínűleg védelmet is biztosíthatott a kozmikus sugárzás nagy részétől, ami folyamatosan éri bolygónkat. A földet ezen kívül egy erősebb mágneses tér is védhette, ami már akkor is létezett, és ma is körülveszi a földet. Egy holland tudósnak 136 évvel ezelőtt sikerült megmérnie földünk mágneses terét, és azóta minden évben végzünk méréseket. A mérések eredménye pedig arra utal, hogy a mágneses tér állandó arányban fokozatosan gyengülő tendenciát mutat. A föld körüli elektromágneses tér egyedülálló – nincs más, amit 135 éven keresztül ugyanilyen folyamatossággal meg tudunk volna figyelni. Ezt azonban igen, és azt látjuk, hogy ereje fokozatosan csökken. A bolygónkat körülölelő mágneses tér rendkívül fontos az élet szempontjából a földön. Egyfajta nyolcast ír le a föld körül, átszeli az Egyenlítőt, majd megkerüli a sarkköröket, majd vissza az Egyenlítőhöz, és úgy tűnik, hogy érdekes módon visszaveri, illetve felfogja a kozmikus sugárzás jelentős részét - egyfajta védőhálót képez a föld körül a kozmikus sugárzás ellen. Földünket ezen kívül az ózonréteg is védi. Amikor Isten Jóbnak mesél a világ teremtéséről, azt mondja, ő teremtette a víztakarót a föld köré, ő teremtette az elektromágneses teret, ő teremtette az ózonréteget is, hogy a föld lakhatóvá válhasson az emberek számára, illetve hogy ezek a rétegek megóvják a földet a kozmikus sugárzástól, az aprócska sugaraktól, nutrinóktól, amelyek folyamatosan bombázzák földünket. Ezek a sugarak behatolnak a testünkbe, és megzavarják a sejtműködést, valamiféle mutáció veszi kezdetét. A kozmikus sugárzás valamilyen úton-módon befolyásolja az öregedés folyamatát, kihat a sejtműködésre, hátráltatja a sejtek reprodukcióját. Egyesek szerint tehát az öregedés a földön annak tudható be, hogy folyamatosan kozmikus sugarak bombáznak bennünket.

A földet körülölelő víztakarónak köszönhetően, amely nagyobb védelmet biztosított a földnek, illetve az elektromágneses térnek köszönhetően, amely akkor erősebb volt, és jobban visszaverte a kozmikus sugárzást, elképzelhető, hogy Ádám idejében sokkal kevesebb kozmikus sugárzás hatolt be a föld légkörébe. Így az emberek elvileg sokkal hosszabb ideig élhettek. Az emberi testet, illetve a sejtek reprodukciós képességét tanulmányozva azt találjuk, hogy az öregedés furcsa jelenségnek számít a természetben. A sejtbojlás olyan rendellenesség, amely valahogy mégis beopta magát az ember életébe. Isten úgy teremtette meg testünket, hogy ha a sejtekben nem indulnának el mutációk, örökké élhetnénk. Szervezetünk ugyanis folyamatosan megújítaná önmagát, folyamatos lenne a sejtrepdukció, mi pedig a végtelenségig élnénk tovább ebben a testben, és nem halnánk meg soha. Valahol és valamikor azonban beütött talán egy nutrinó, vagy valami más hatás érte az emberi szervezetet, ez pedig elindította az öregedési folyamatot. Az özönvíz időszakában eltűnt az a víztakaró, ami addig a földet körülölelte. A

víztakaró eltűnése pedig nagy valószínűséggel a védőburok eltűnését is jelentette, így az özönvíz után drasztikusan csökkent az emberek élettartama a 900 éves átlagról körülbelül 100 évre.

Isten azonban a második napon megteremtette ezt a védőköpenyt, az említett víztakarót, hogy a földet körülölelje, és elválasztotta a boltozat felett lévő vizeket a boltozat alatt lévő vizektől. *„Azután elnevezte Isten a szárazat földnek, az összegyűlt vizeket pedig tengernek nevezte”* (10. vers). Érdekes, hogy az Ige többes számban említi a vizeket, hiszen Mózes első könyvének megírása idején mindössze egy „vizez” ismertek, mégpedig a Földközi-tengert. Miért szerepel a vizek kifejezés mégis többes számban ebben a versben? Mert Isten tudta, hogy a földön több „víz” is létezik, különféle tengerek és óceánok. Vajon ki írta Mózes első könyvét? Általában széles körben elfogadott, hogy Mózes írta ezt a könyvet, de hát Mózesnek is merítenie kellett valamilyen forrásból. Az is elképzelhető, hogy az első feljegyzéseket maga Ádám készítette. Épp ma nézegettem az ötödik fejezetben felsorolt emberek életkorát, és egy érdekes dologra bukkantam: Ádám még életben volt, amikor Noé apja, Lamék megszületett, és kortársakként éltek hosszú éveken keresztül. Nagyonis lehetséges tehát, hogy Noé édesapja közvetlenül Ádámtól hallott az Éden kertjéről, illetve arról, hogyan kellett elhagyniuk a Paradicsomot, és hogyan helyezett a kert bejárához Isten egy angyalt, hogy őrizze azt. Lamék pedig továbbadta mindezt fiának, Noénak, Noé pedig fiainak Sémnek, Hámnak és Jáfetnek. Sém pedig még életben volt Ábrahám születésének idején, így hát nem is kellett olyan sok kézen átmennie a történetnek, amíg eljutott Ábrahámhoz.

Nyissuk ki Bibliánkat Mózes első könyvének első fejezeténél. Olvassuk a 9. verstől: *„Azután ezt mondta Isten: Gyűljenek össze az ég alatt levő vizek egy helyre, hogy láthatóvá válják a száraz. És úgy történt. Azután elnevezte Isten a szárazat földnek, az összegyűlt vizeket pedig tengernek nevezte. És látta Isten, hogy ez jó”* (9-10. vers). *„Azután ezt mondta Isten: Növesszen a föld növényeket: fűvet, amely magvakat hoz, gyümölcsfát, amely fajtájának megfelelő gyümölcsöt terem, amelyben magva lesz a földön. És úgy történt”* (11. vers). A lényeg, hogy a növények mindig saját fajtájuknak megfelelő gyümölcsöt teremnek. Évezredek óta vetünk már búzát, de még soha nem kelt ki belőle kukorica! Egészen bámulatos, hogy a különféle magokból valóban saját fajtájuknak megfelelő növények kelnek ki, mindegyik mag hordoz ugyanis egy meghatározott kódot. Ezen a ponton egyre inkább körvonalazódik előttünk Isten teremtő zsenialitása – olyan magokat teremt, amelyekből saját fajtájuknak megfelelő növények kelnek ki. A magoknak azonban el is kell jutnia a megfelelő földbe, és bizony bámulatos, mennyi lehetőséget talált ki Isten a különféle magok „utaztatására”. Vannak például aprócska magok a fenyőfa tobozában is. Ha ezek a magok egyszerűen csak kipottyannának a tobozból, és egyenesen a fenyő alá esnének, valószínűleg nem sok esélyük maradna a túlélésre, hiszen az anyafenyő túl sok tápanyagot von ki a talajból, sőt a

magnak nem lenne elegendő helye sem, hogy kikeljen. Sőt mi több, elegendő fényhez sem jutna, így a magnak mindenképpen kicsit távolabb kell kerülnie az anyafenyőtől. Vajon mit csinált erre Isten? Egy kis szárnyalással látta el a magot, így amikor a fenyőtoboz elszárad és felnyílik, az apró magocska kirepül onnan, mivel pedig van szárnyacska, ami szinte úgy működik, mint a helikopterek rotorja, a magocska szabadesés helyett forogni és utazni kezd a levegőben, és elég távol kerül az anyafenyőtől. Így azután egy olyan helyen érhet földet, ahol szabadon kikelhet. Micsoda véletlen! Kíváncsi vagyok, mennyi ideje létezett már a fenyő, amikor végre rádöbbsz, hogy a magocskákat kicsit távolabbra kéne juttatnia magától, így aprócska szárnyakkal látta el azokat.

Más magok esetében az történik, hogy amikor a hüvely elszárad, felnyílik, szinte felrobban, és kilöveli a magot. Vannak olyan magok is, amelyeknek kampócskájuk van, így amikor egy állat, vagy egy ember elhalad mellettük, kampócskájukkal rácsimpaszkodnak az ember nadrágjára, vagy zoknijára. Így utaznak egészen addig, az embernek el nem kezd tőlük viszketni a bokája. Akkor az ember lehajol, megvakarja a lábát, letépi magáról a magot, és elhajítja – a magnak pedig több se kell! Vannak továbbá olyan magok is, amelyek valamiféle gyorsan száradó ragasztóanyagot termelnek, és abban a pillanatban, hogy hozzájuk ér valaki, hozzátapadnak. Hamarosan azonban megszárad a „ragasztó”, a mag a földre hull, majd kikel. Más növények csábító illatukkal csalogatják magukhoz az állatokat, amik végül önkéntelenül is a magok szállítóivá válnak. Egészen bámulatosan alkotta meg Isten a különféle növényeket és magokat!

Vannak olyan magok is, amelyek aprócska ejtőernyővel rendelkeznek, és egyszerűen csak arra várnak, hogy a szél felkapja őket. Amikor pedig feltámad a szél, felkapja a magokat, azok pedig boldogan szállnak az égen. Amikor elül a szél, a magocska valahol a földbe hullik, és kikel. A kókuszdió is bámulatos teremtménye Istennek. Úgy hódította meg a csendes-óceáni térséget, hogy egy vízhatlan hüvelybe burkolózott. Amikor jött a hurrikán, a kókuszdió leesett a fáról, beleesett a vízbe, vízhatlan hüvelye miatt pedig átutazta az óceánt, amíg valahol partra nem vetették a hullámok. Amikor a parton betemette a homok, elég víz volt a belsejében ahhoz, hogy saját gyökereit táplálja, amíg elég mélyre nem ástak ahhoz, hogy a talajból jussanak vízhez. Mondanom sem kell, hogy hamarosan már kis kókuszfa állt ezen a helyen, és egyre több követte, mígnem teljesen meghódította a Csendes-óceán déli szigeteit. *„Azután ezt mondta Isten: Növesszen a föld növényeket: fűvet, amely magvakat hoz, gyümölcsfát, amely fajtájának megfelelő gyümölcsöt terem, amelyben magva lesz a földön. És úgy történt. Hajtott tehát a föld növényeket: fűvet, amely fajtájának megfelelő magvakat hoz, és gyümölcsstermő fát, amelynek ugyancsak fajtájának megfelelő magva van. És látta Isten, hogy ez jó”* (1Mózes 1:11-12). Mindez Isten teremtő zsenialitásáról tanúskodik! Ahogy az Ige is írja: *„Az egek hirdetik Isten dicsőségét, kezének munkájáról beszél a menny. Nappal a nappalnak adja át e szót, éjjel az éjjelnek adja tudtul”* (Zsolt. 19:2-3). Ha jól

körül nézel, láthatod, hogy Isten szól a fűvön, a zöldségeken, a virágokon, a fákon, és teljes teremtésén keresztül. Ahogy tanulmányozod teremtését, felfedezheted benne Isten bölcsességét. Isten például úgy tervezte meg a leveleket, hogy a napsugarakat energiává alakítsák. Gondoljunk csak a fotoszintézisre, amelyen keresztül a napfényből a növény energiát nyer. Bámulatosak az ő útjai, és bámulatos teremtő zsenialitása! *„Hajtott tehát a föld növényeket: fűvet, amely fajtájának megfelelő magvakat hoz, és gyümölcsstermő fát, amelynek ugyancsak fajtájának megfelelő magva van. És látta Isten, hogy ez jó. Így lett este, és lett reggel: harmadik nap (12-13. vers). „Azután ezt mondta Isten: Legyenek világító testek az égbolton, hogy elválasszák a nappal az éjszakától, és meghatározó jelei legyenek az ünnepeknek, a napoknak és esztendőknék” (14. vers).* A „világító testek” kifejezés helyén a héber eredetiben a „meor” szó áll. A világosság héberül „or”, a „meor” pedig fényhordozót jelent. Azt mondja tehát Isten, hogy legyenek fényhordozó testek az égbolton. Az idő múlását valóban a Naphoz és a Holdhoz viszonyítva mérjük, és egy általánosan elfogadott elképzelés szerint korábban a Föld 360 nap alatt kerülte meg a Napot. Erre épült a babiloni naptár, illetve számos bizonyíték szól amellett is, hogy a maja, az inka, illetve a kínai naptár is egy 360 napos évet vett alapul. Valamikor azonban a múltban módosult a Föld Nap körüli pályája, így most már 365 naphból, 9 órából, és négy egyszázad másodpercből áll egy év. Vajon mi idézte elő ezt a változást? Nem tudjuk biztosan. Immanuel Velikovsky *Ütköző Világok* (Worlds in Collision) című könyvében kifejti, hogy szerinte a Vénusz megjelenése naprendszerünkben okozta a Föld Nap körüli pályájának módosulását. Őszintén szólva, nem tudom, mi a válasz, bár ez is lehetséges, Velikovsky ugyanis könyvében igencsak érdekes érvekkel támasztja alá elméletét. Számunkra tehát az az idő jelöl egy évet, amely alatt a Föld megkerüli a Napot. A hónapok pedig eredetileg holdhónapok voltak – egy hónap annyi idő, amennyi alatt a Hold egy teljes ciklust ír le, ahogy megkerüli a Földet. Az Igében ezt olvashatjuk: *„És meghatározó jelei legyenek az ünnepeknek, a napoknak és az esztendőknék.”* Ha ez esetben már az újrateemtés folyamatáról van szó, ez azt is jelentené, hogy Isten nem a negyedik napon teremtette a Napot és a Holdat, hanem azon a napon helyezte őket jelenlegi földhöz viszonyított pozíciójukba, a Földről pedig eloszlatta a ködfelhőt, hogy ezek az égitestek végre láthatóvá válhassanak. Felhős reggeleken és estéken előfordul, hogy nem látom a Napot. Valamennyi fény azért van a Földön, így tudhatom, hogy még nappal van, bár nem látom a Napot. Éjjel pedig sötét van, így tudhatom, hogy éjszaka van, még ha nem is látom a Holdat, mert a felhős ég eltakarja. Elképzelhető tehát, hogy a Földet korábban egy felhőtakaró, valamiféle köd borította, amit Isten a negyedik napon elosztatott, így a fényhordozók láthatóvá váltak. Nehéz elképzelni, hogyan lehetett este és reggel anélkül, hogy a Föld a tengelye körül forgott volna, illetve anélkül, hogy a Nap ne lett volna a helyén az első verstől kezdődően. Hiszen ha csupán a negyedik versben teremtette meg Isten, hogyan lehetett reggel és este az első három napon? Mindez a hézagelméletnek (gap theory) kedvez, amely értelmében Isten az első nap megteremtette a

mennyet és a földet, míg az itt olvasottak esetében már újateremtésről van szó: Isten eltávolítja a ködfelhőt, így a Nap és a Hold láthatóvá válnak, és meghatározó jelei lehetnek az ünnepeknek, a napoknak, illetve az esztendőeknek. *„Megalkotta Isten a két nagy világító testet, hogy uralkodjék nappal, és a kisebbik világító testet, hogy uralkodjék éjszaka, meg a csillagokat”* (16. vers). Tudjuk, hogy a Holdnak nincs saját fénye, ez azonban nem mond ellent az Igének, mely a Holdat is világító testnek nevezi. Hiszen a tükör is lehet bizonyos értelemben világító test, ahogy a Hold is – ez az értelmezés egyébként összhangban van az eredeti héber szóhasználattal: a „meor” kifejezés ugyanis nem feltétlenül fényforrást jelent. *„Az égboltra helyezte őket Isten, hogy világítsanak a földre, és uralkodjanak nappal meg éjszaka, és elválasszák a világosságot a sötétségtől. És látta Isten, hogy ez jó. Így lett este, és lett reggel: negyedik nap”* (17-18. vers).

„Azután ezt mondta Isten: Pezsdüljenek a vizek élőlények nyüzsgésétől, és repdessenek madarak a föld felett, az égbolt alatt. És megteremtette Isten a nagy víziállatokat, a vizekben nyüzsgő különféle fajta úszó élőlényeket, és a különféle fajta madarakat. És látta Isten, hogy ez jó. Azután megáldotta őket Isten: Szaporodjatok, sokasodjatok, és töltsétek meg a tenger vizét, a madár is sokasodjék a földön! Így lett este, és lett reggel: ötödik nap (20-23. vers). Isten az ötödik napon kezdi el megteremteni az állatokat. Először a vízi élőlényeket teremti meg – Isten megparancsolja nekik, hogy töltsék be a vizeket. És több se kellett: a föld vizeiben hirtelen csak úgy pezsgett az élet! Ebben az esetben ismét tudatos tervezést, illetve bámulatos változatosságot találunk. Imádok könnyűbúvárkodni a Hawaii-szigeteken, mert hihetetlen, mennyi élőlényt talál ott az óceánban az ember! Sőt, ha jobban belegondolok, az élet számos formáját még csak nem is látom szabad szemmel. Az óceánban csak úgy pezseg az élet! Búvárkodásom során mindig elgondolkodom, miért teremtett Isten olyan fura kinézetű halakat, és hogy mennyire pazar a választék, és milyen csodálatosak a színek! Egyszerűen csak izgalmas látni, hogy Isten nem egyformának teremtette az élőlényeket – észbontó a változatosság! Ha ma este itt a teremben körülnéztek, szintén láthatjátok, hogy Isten nem teremtett bennünket egyformának. Vannak ugyan egyforma jegyeink – például mindannyiunknak van szeme, orra, szája, fogai, álla, sőt némelyeknek még haja is – és mégis mindannyiunk más! Ez is azt mutatja, hogy Isten teremtő zsenialitása határtalan, hiszen Isten fogott néhány alapvető jellemzőt, és végtelen számú kombinációt hozott létre belőle. Úgy tűnik, Isten nagyon is szereti a változatosságot. Vegyük például a hópehelyeket: mindegyik hópehely más. Minden egyes hópehely tökéletes mértani alakzat, de nincs két egyforma hópehely. A sok milliárd hópehely között, amely évente lehullik, nem akad két egyforma – Isten ennyire szereti a változatosságot! És bizony mindegyik hópehely különleges és gyönyörű – nézd csak meg a mikroszkóp alatt! Bár a sok milliárd ember között akadnak olyanok, akik valamennyire talán hasonlítanak egymásra, ha megnézzük például az ikreket, még az egypetéjű ikrek sem teljesen egyformák – minél jobban megismered őket, annál inkább

felfedezheted a különbséget – pedig egyforma génállománnyal jönnek a világra. Engem teljességgel bámulatba ejt a teremtés. Előszeretettel figyelem a különféle élőlényeket, például azokat az aprócska őrült kis bogarat - azt sem tudom, hogy hívják, vagy hogy merre tart, és néha azon gondolkodom, vajon ő legalább tudja-e, merre tart - de tud repülni, és néha igencsak bosszantó tud lenni. Épp az Igét olvasom, erre pont a Bibliámon landol, én pedig hosszasan tanulmányozom őt, és csak csodálkozom: bámulatos kis lény, tud repülni, tud valamit, amit én bizony nem tudok. Úgy teremtette Isten, hogy bármikor el tud repülni a Bibliámról, amikor csak kedve tartja. Micsoda változatosság jellemzi az élővilágot! Vegyük például a legyet. Az ember utálja a legyeket, mégis tagadhatatlan, hogy bámulatos tervezés eredményei! A szárnyaik, és egyáltalán az, hogy képesek egyszerűen csak lebegni, és szinte hátrafelé is repülni. Még a mennyezetén is képesek simán landolni, és ott sétálgatni. Sokszor elgondolkodom azon, a plafontón vajon milyen távolságban pördül meg a légy, hogy a lábain landolhasson? Bámulatos a ami Istenünk! Milyen végtelen az ő bölcsessége! Milyen határtalan teremtő zsenialitása!

A harmadik napon tehát megjelennek a földön az egyszerűbb életformák, a növények. Az ötödik napon pedig az élet komplexebb formáit teremti meg Isten. A növényeknek értelemszerűen vannak gyökerei. Maguk a gyökerek is bámulatosak: egészen a föld mélyére hatolnak, és mindegyik gyökér egy kisebbfajta kémiai laboratórium, hiszen képes kivonni a talajból a szükséges tápanyagokat. Fel tudja ismerni a különbséget az egyes összetevők között, és tudja, melyik növénynek melyik tápanyagot kell kivonni a talajból. Sőt még nedvességet is képes felszívni a talajból - észbontó! A növények után megjelennek az élet komplexebb formái is, amelyek bizonyos értelemben függetlenek, nincsenek gyökereik, vagyis mobilisak. A vizekben pezseg az élet. És ott vannak még a madarak is - olyan sokféle madarat teremtett Isten, és olyan különleges képességekkel ajándékozta meg őket! Mindig csodálattal nézek arra a kicsi madárfajtára a Hawaii-szigeteken, amely a párzás idejére Alaszkába vándorol. Ezek a madárcák nyáron indulnak útnak a Hawaii-szigetéről, és meg sem állnak Alaszkáig. Ott aztán fészket építenek, tojásokat raknak, és megvárják, amíg kicsinyeik kikelnek. Az alaszka téli beálltával azonban - ki is vethetné a szemükre – nekivágnak a több ezer mérföldes visszaútnak. Nem visznek magukkal bőröndöt, iránytűt, vagy navigációs berendezést, mégis épségben megérkeznek a Hawaii-szigetekre. Néha hatalmas viharba keverednek, 100-200 mérföld per órás sebességgel fúj a szél, és letéríti őket az eredeti útvonalról, mégis eltalálnak Hawaii-ra! Hogyan lehetséges ez? Van valamiféle eszközük, amivel a föld elektromágneses terét érzékelik? Nem tudom. Egy azonban biztos: nem is mindig ugyanazon az úton érkeznek vissza Alaszkából, mégsem tévednek el soha. Sőt mi több, a szülők hamarabb is hagyják el Alaszkát – amikor kicsinyeik még nem képesek megtenni ekkora távolságot. A szülők tehát hamarabb elrepülnek, a kicsinyek pedig pár héttel később követik őket, és minden gond nélkül eltalálnak a Hawaii-szigetekre! Isten valamiféle ösztönt építhetett ezekbe a madárcákba, valamiféle aprócska fedélzeti

komputert – amely elfér egy madár pici agyában! Milyen bölcs Isten! Mennyire csodálatos látni, ahogy a természet az én Istenem bölcsességéről tanúskodik! Annyira örülök, hogy ismerhetem őt. Olyan dicsőséges Isten ő, olyan bölcs - ő teremtett minden élőlényt. Ő teremtette az emlősöket, a hatalmas bálnákat, a háziállatokat is. „Így lett este, és lett reggel, ötödik nap” (23. vers).

„Azután ezt mondta Isten: Hozzon létre a föld különféle fajta élőlényeket: különféle fajta barmokat, csúszómászókat és egyéb földi állatokat. És úgy történt. Megalkotta Isten a különféle fajta földi állatokat, a különféle fajta barmokat, meg a föld mindenféle csúszómászóját. És látta Isten, hogy ez jó” (24-25. vers). „Akkor ezt monda Isten: Alkossunk embert a képmásunkra, hozzánk hasonlóvá: uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, az állatokon, az egész földön és mindenben, ami a földön csúszik-mászik. Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket” (26-27. vers). Ezen a ponton Isten teremtő tevékenységének csúcsához ért: megteremti az embert. A korábbiakban már megteremtette a növény –és az állatvilágot, most pedig megteremti az embert, hogy uralkodjon az élőlények felett: „Alkossunk embert a képmásunkra, hozzánk hasonlóvá.” Isten hármasszemélye már a Biblia legelső igeversében megfigyelhető. „Kezdetben teremtette Isten” – a héber eredetiben Isten helyén az „elohim” szó áll. Az „elohim” kifejezés többes számú, az Ószövetség más részein ezért isteneknek fordítják. Az „el” a héberben Istent jelent egyes számban. A héberben azonban létezik úgynevezett kettes szám is az egyes, illetve a többes szám mellett, ezt fejezi ki az „ela” – ez Istent jelent kettes számban. Az „elohim” pedig Isten többes számban. Így hát már a Biblia legelső igeverse kifejezi a Szentháromságot. Kezdetben Isten – elohim – nem „el”, hanem „elohim” megteremtette mennyet és a földet. Isten Lelke – a Szentlélek – lebegett a vizek fölött. „Akkor ezt mondta Isten” – abban a pillanatban, hogy Isten megszólalt, jelen van az Ige. „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő kezdetben az Istennél volt. Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött” (János 1:1-3). Isten azt mondja: „alkossunk embert a képmásunkra, hozzánk hasonlóvá.” Kihez szól itt Isten? Isten a Szentháromság másik két tagjához intézi szavait – ahhoz a szentháromsághoz, amelyet mi fel sem tudunk fogni behatárolt elménkkel. Isten azt mondta, „alkossunk embert a képmásunkra”, ahogy tehát Isten három személy egyben, úgy az ember is három dolog egyben: test, lélek és szellem. Isten tehát saját képmására teremtette az embert. Isten egyik fő jellemzője, hogy szabad akarattal rendelkezik. Mivel pedig Isten saját képmására formálta az embert, neki is szabad akaratot adott. Nekem tehát emberként valóban szabad akaratom van, eldönthetem, mit akarok. Ha viszont nem volna miből választanom, értelmetlenné, fölöslegessé válna szabad akaratom. Isten azonban nemcsak megajándékoz engem szabad akarattal, hanem tiszteletben is tartja a döntésemet. Hiszen mi értelme is volna szabad akaratot adni az embereknek, ha Isten nem tisztelné szabad akaratukból meghozott döntéseiket? Tegyük fel, hogy azt mondom Istennek, ezt és ezt akarom tenni, ő pedig egyszerűen azt mondja, nem, és punktum. Ha ez

történne, Isten nem tartaná tiszteletben döntésemet, vagyis nem is volna igazán szabad akaratom. Mivel tehát Isten saját képmására teremtett, lehetőséget ad nekem, hogy válasszak, majd pedig tiszteletben tartja döntésemet. Az igazi választáshoz azonban legalább két alternatívát kell kínálnia, amiből választhatok – így amikor Isten megteremtette az embert, megteremtette az Éden kertjét is, hogy ott éljen az ember. A kertben elhelyezte a jó és rossz tudásának fáját, és megparancsolta az embernek, hogy ne egyen gyümölcséből. Az ember tehát választhatott – Istentől nemcsak szabad akaratot, hanem választási lehetőséget is kapott, ami nélkül nem lenne szabad akarat a szabad akarat. Hadd mondjam el még egyszer, hogy Isten tiszteletben tartja döntésünket. Ha úgy döntök, hogy nem akarom megismerni Istent, nem akarom őt szolgálni, nem akarom őt szeretni, akkor nem lenne Isten részéről helyes, ha arra kényszerítene, hogy a mennybe menjek, ahol kénytelen lennék szeretni őt, szolgálni őt, és vele lenni. Ha tehát én azt mondom, nem akarom Istent, nem akarom őt szolgálni, azt szeretném, ha békén hagyna, Isten viszont ennek hallatán mégsem hagyna békén, akkor nem tartaná tiszteletben az akaratomat. Ha pedig Isten nem tiszteli a döntésemet, mi értelme a szabad akaratomnak? Félelmetes dolog felismerni, hogy Isten tiszteletben tartja döntéseimet. Igen, Isten ugyan megpróbálja befolyásolni döntéseimet, mert szeret, és tudja, mi a legjobb nekem, de mindig jogomban áll azt mondani: „Istenem, hagyj békén, nem akarlak követni téged.” Isten pedig nem fogja ráerőltetni az ő akarátát, hiszen akkor nem lenne igazán szabad akaratom.

Isten egyik legfőbb jellemvonása a szeretet. Isten saját képmására teremtett engem, így képessé tett arra, hogy szeressek. Képes vagyok arra, hogy szeretetet adjak és kapjak. Isten pedig megdicsőül abban, amikor őt követem, és úgy szeretek másokat, ahogy ő szeret engem. De hadd mondjam el ismét, hogy mindez nem kötelező, mert kezemben a döntés: dönthetek úgy is, hogy gyűlölök, bár Isten képessé tett arra, hogy szeressek. Az embert tehát Isten saját képmására teremtette, ez azonban nem feltétlenül jelent külső hasonlóságot. Senki sem tudja, hogy néz ki Isten. Isten mindig ódzkodott attól, hogy az emberek bármiféle formába öntsék őt. Amikor Isten valakinek megjelent az Ószövetségben, nem öltött látható alakot – pontosan azért, hogy az emberek ne próbálhassák meg formába önteni Istent. Jézus Krisztusban láthatjuk Istent, „mert benne lakik az istenség egész teljessége testileg” (Kolossé 2:9). Amikor Isten megteremtette a testünket, füleket is adott nekünk, hogy hallhassunk. Isten úgy alkotta meg a fülünket, hogy felfogja a hanghullámokat, és továbbítsa az agynak, ami lefordítja és értelmezi azt. Vagyis amikor én a hallásra gondolok, a fülem jut eszembe. Tudom, hogy Isten is hall, ebből azonban nem feltétlenül következik, hogy neki is fülekre van ehhez szüksége. Nekem szükségem van a fülemre ahhoz, hogy halljak, Istennek viszont nem feltétlenül. Vagy nézzük például a hangképzést. Én a torkom, a nyelvem, a fogaim, a szájpadrólásom közreműködésével képezem a hangokat, miközben kifújom a levegőt. Mindezek összehangolt tevékenységének köszönhetően tehát bizonyos hangokat képezek. Közös

megegyezés alapján pedig tudom, hogy bizonyos hangok bizonyos jelentést hordoznak, így érhetően tudok kommunikálni másokkal. Amikor azonban szól, Istennek nincs feltétlenül szüksége egy hangképző apparátusra. Vagy nézzük csak a szemet: ez is egy bonyolult szerkezet, csapokkal és pálcikákkal, sőt egy beépített fényképezőgéppel, ami 18 apró fényképet készít másodpercenként arról, amit látok, majd ezeket továbbítja az agynak, az pedig értelmezi a beérkező információt. Így fel tudlak ismerni, látom, milyen színű ruhát viselsz, sőt teljes egészében látlak, mert a szemem felfogja ezeket az információkat, és továbbítja az agynak – komoly munka ez, nem meglepő, hogy az ember szeme elfárad a nap végére! Tudom tehát, hogy Isten is lát, ebből azonban nem következik egyértelműen, hogy neki hozzám hasonlóan szintén szemekre van szüksége. Nekem persze a látásról azonnal a szem jut eszembe – nem hiába mondogatom, hogy az Úr szemei végigpásztázzák a földet – ebből azonban még nem következik közvetlenül, hogy Istennek is van szeme, illetve hogy a látás alapfeltétele a szem. Akkor hát hogy néz ki Isten? Nem tudjuk. Nem is akarja, hogy tudjuk, mert elég ostobák vagyunk ahhoz, hogy azt az alakot azonnal fából kifaragjuk és a nyakukba akasszuk. Egy idő után pedig úgy kezdenénk el Istenre gondolni, mint egy fafigurára, pedig ő aztán tényleg sokkal hatalmasabb, sőt túl végtelen ahhoz, hogy egy formába öntsük, vagy hogy fából kifaragjuk és a nyakunkban hordjuk, vagy csuklónk köré tekerjük. A végtelen Isten tehát, aki ezt a világegyetemet és minden élőlényét teremtette, alaktalan kíván maradni. Isten ugyanis lélek, és akik imádni akarják, lélekben és igazságban kell őt imádniuk. Isten pedig olyanokat keres, akik így imádják őt. Így hát a legeslegelső parancsolat, amit Isten a népének adott: *„Ne legyen más istened rajtam kívül!”* (2Mózes 20:3). Majd így folytatja Isten: *„Ne csinálj magadnak semmiféle istenszobrot azoknak a képmására, amik fenn az égben, lenn a földön, vagy a föld alatt a vízben vannak. Ne imádd és ne tiszteld azokat, mert én, az Úr, a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok!”* (4-5. vers). Isten tehát alaktalan kíván maradni fejünkben. Ilyen szempontból egyáltalán nem érdekelnek a Krisztust ábrázoló festmények, mert valahogy ezek is arra törekednek, hogy Krisztust „formába öntsék”, és ha te azt várod, hogy egy vállig érő hajú, szakállas Jézust pillantasz meg ama napon, lehet, hogy elsőre fel sem ismered majd őt! Ahogy Ézsaiás is mondta, lehet, hogy te is meglepődsz majd, amikor meglátod őt. Krisztus ismertetőjelei a szögek nyomai lesznek kezén, és a dárda nyoma oldalán. Elképzelhető, hogy egyedül neki lesznek sebei a mennyben, hiszen mi mindannyian új, tökéletes testünkben állunk majd előtte. Ott nem lesz többé gyengeség, fájdalom, szenvedés, Jézus azonban még akkor is magán viseli majd a kereszt nyomait. Elképzelhető tehát, hogy egyedül az ő teste lesz torz a mennyben. Isten tehát saját képmására teremtette az embert, ami annyit jelent, az embernek is van szabad akarata, és az ember is képes szeretni. *„Isten megáldotta őket és ezt mondta nekik Isten: Szaporodjatok, sokasodjatok, töltsétek be és hódítsátok meg a földet. Uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain, és a földön mozgó minden élőlényen!”* (28. vers). Isten tehát a földet az ember fennhatósága alá helyezte. Isten az embert tette meg a

föld urává, és azt a parancsot adta neki, hogy sokasodjon, népesítse be a földet, és uralkodjon Isten teremtményei felett. *„Azután ezt mondta Isten: Nektek adok az egész föld színén minden maghozó növényt, és minden fát, amelynek maghozó gyümölcse van: mindez legyen a ti eledeltek. Minden földi állatnak, az ég minden madarának és minden földi csúszómászonak pedig, amelyben élet van, eledelül adok minden zöld növényt. És úgy történt”* (29-30. vers). Ezen a ponton tehát még minden állat növényevő volt. Kezdetben nem voltak ragadózó állatok: a világ harmóniában élt Istennel, a teremtmények pedig egymással. *„És látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó. Így lett este, és lett reggel: hatodik nap”* (31. vers).

A második fejezet első három verse tulajdonképpen az első fejezethez tartozik. *„Így készült el a menny és a föld és minden seregük”* (1. vers) – ebbe beletartoznak az angyalok is, mert őket az Ige a mennyi seregeknek nevezi. *„A hetedik napra elkészült Isten a maga munkájával, amelyet alkotott, és megpihent a hetedik napon egész alkotó munkája után”* (2. vers). Mindez nem azt jelenti, hogy Isten elfáradt, hanem azt, hogy Isten befejezte a munkáját, mindent megteremtett a hetedik napra, amire szükség volt, így eljutott teremtő munkájának a végére. A hetedik napon tehát megpihenhetett, mert mindent, ami kellett, megteremtett az ezt megelőző hat napos időszakban. *„Azután megáldotta és megszentelte (ez a kifejezés azt jelenti, valamit elkülöníteni) Isten a hetedik napot, mivel azon pihent meg Isten egész teremtő és alkotó munkája után”* (3. vers). Vajon milyen célra különítette el Isten a hetedik napot? Isten a hetedik napot arra szánta, hogy ezen a napon az emberek megemlékezzenek Istenről, miközben megpihennek. Arról az Istenről, aki olyan erőteljesen kinyilatkoztatta magát teremtésében. Később, amikor Isten elhívja Izráelt, törvényt is ad népének a hetedik napról. Örök szövetség ez Isten és Izráel között, amely értelmében hat napig dolgozhattak az emberek, a hetedik napon azonban pihenniük kellett. A hat-egyed arány életük más területein is érvényesült, és szerves részévé vált a zsidó kultúrának: Istentől azt az utasítást kapták, hogy hat évig műveljék földjüket, a hetedik évben azonban hagyják ugaron. Hat évig továbbá rabszolgaként szolgálhattak, a hetedik évben azonban szabadon kellett őket bocsátani. Azt látjuk tehát, hogy ezen a ponton minden gyönyörű: Isten megteremtette a világegyetemet, a földet, a fákat, a zöldségeket, hogy tápláléka legyen az embernek. Megfelelő légköri viszonyokat is teremtett Isten, hogy az ember élni tudjon a földön. Helyükön vannak már a tengerek, és az állatok, hogy az ember uralkodjon felettük. Isten pedig megpihent a hetedik napon.

Amikor belevágunk majd a második fejezetbe, látni fogjuk, hogy az Ige visszapörgeti az időt, és az ember teremtését helyezi középpontba. Mivel tehát a második fejezetben az ember teremtésén van a hangsúly, Isten itt nem „elohim”-ként van feltüntetve, mint ahogy azt az első fejezetben láthattuk, hanem „Jehovah elohim”-ként. Titokzatos név ez, amely az Isten és ember közötti személyes kapcsolatra utal. Jehovah annyit jelent: az, aki valakivé válik. Ahogy Isten gondot visel az emberről, azzá válik, akire az

embernek szüksége van. Mózes első könyvének néhány bírálója éppen a fejezetek között Isten elnevezésében mutatkozó különbségek miatt vallja, hogy Mózes első könyve nem egy író tollából származik. Azt állítják, az első fejezetet egy „elohista” írta, a második fejezetet egy „jehovista”, és különféle elképzelések léteznek arra vonatkozóan, pontosan hányan is írhatták Mózes első könyvét. Véleményem szerint azonban ostoba, meddő vitákról van szó, amelyeknek semmi értelme, ezért nem is térnék ki rájuk részletesebben, hiszen csak az időnket pazarolnám. Nem az számít ugyanis, ki írta Mózes első könyvét, hanem az, hogy a Szentlélek ihlette. Érdemesebb tehát inkább arra koncentrálni, mit is mond ez a könyv, ahelyett, hogy ki, vagy pontosan hányan írták. Így hát mi is ezt tesszük, végigolvassuk, megnézzük, mit mond, és kimaradunk a meddő vitákból, amelyek bennünket egyáltalán nem segítenek. Nekünk az számít, mit mond Isten, nem pedig az, hogyan mondja azt, vagy kin keresztül. Hiszen a teljes Írás Istentől ihletett, vagyis alapvetően a Szentlélek az Ige szerzője, az pedig nem számít, ki volt az konkrétan, akit a Szentlélek ihletett.

A következő alkalommal tehát a második fejezettel folytatjuk, de ha ilyen tempóban haladunk tovább, biztos vagyok benne, hogy az Úr még azelőtt visszajön, hogy végigvehetnénk a Bibliát! Nem is bánám, ha már a mennyben lennénk! Így hát, jöjj, Úr Jézus, siess! Közel már az a nap, amikor vége szakad mindennek, bár most még sokan felelőtlenül élnek, mintha egyszer nem szakadna vége életüknek. Jöjj, gyorsan, Úr Jézus! Mondanom sem kell: Jézus eljön hamarosan.